

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Forutsetninger for at landskap skal kunne etableres i en database

Landskap - kartlegging og metodeutvikling
Seniorrådgiver Pål Theodorsen, DN
8.12.2011

- Alle kan etablere en database for landskap. Med litt trening kan jeg gjøre det, må bare lære meg å lage en database. Det blir min database.
 - Jeg definerer hva «landskap» er og velger selv hvilke landskap jeg vil legge inn i databasen. Hva slags informasjon jeg knytter til disse landskapene velger jeg også selv.
 - Forutsetningen i mitt tilfelle er at jeg klarer å lage en database. Det klarer jeg ikke i dag, men kanskje i morgen.
-

- Tittelen på innlegget er forenklet, for det er noen forutsetninger som ligger under:
 - «på en slik måte at:»
 - Andre ser nytten av databasen og støtter valget av informasjonsinnhold
 - Andre skjønner hvordan jeg har etablert dataene, og kan få tak i noe som forklarer dette (særlig hvis de ikke skjønner)
 - Andre kan få tak i dataene og bruke dem
 - Skal dette gå bra, må jeg samhandle med andre som er interessert i landskap, og jeg må følge noen felles regler
 - I Norge er dette fellesskapet organisert gjennom Norge Digitalt, og utveksling av data er organisert gjennom SOSI-standarden.
-

- Det er mye som skal tenkes gjennom, og man må ha en plan
- Et nyttig hjelpemiddel er å se for seg hele kjeden fra man definerer behovet og til dataene tas i bruk

Uavhengig av tid, sted og tema bør enhver etablering av en database eller et datasett bygge på et dokumentert eller sannsynliggjort behov. En behovsanalyse bør i tillegg dokumentere en overordnet plan for de andre leddene i kjeden. Ikke minst bør analysen vurdere hva som skal til for at de brukerne man ser for seg finner fram til dataene og tar dem i bruk.

Spesifisering

For å sikre at de riktige dataene samles inn, må man tenke nøye gjennom informasjonsarkitekturen i databasen. Denne kan framstilles i en datamodell som skal representere det man har tenkt. Datamodellen blir aldri mer presis enn tenkingen som gjøres, og man får ikke ut andre data enn dem man har lagt inn. Dette er en krevende øvelse, som ikke kan foregå helt i vakuum. Man må ta hensyn til de neste trinnene og bl.a. vurdere kritisk om det man ønsker seg er mulig å få samlet inn.

Datamodellen som kommer ut av spesifiseringsarbeidet bestemmer hvilke data som skal samles inn til databasen. I praksis skal mange være med å samle inn data, og man må sikre seg at alle gjør jobben på samme måten. Med utgangspunkt i det man har spesifisert, må man lage en metodikk, og denne må kommuniseres godt. Arbeidet med datainnsamling må organiseres i tid og rom, og det vil sjelden være nok ressurser til å få gjort alt samtidig over alt.

Dataforvaltning

Man må ha et opplegg for hvordan de som samler inn data skal levere, og man må ha et opplegg for å ta vare på de dataene som kommer inn. En database for landskap vil måtte inneholde både kartdata og egenskapsdata i henhold til datamodellen.

Data kan formidles på mange måter. Man kan lage for eksempel nettbaserte innsynsløsninger som gir tilgang til dataene i databasen og man kan tilrettelegge for at brukere selv henter dataene. Data kan også tilrettelegges for applikasjoner til smarte mobiltelefoner. Hovedløypa for formidling av temadata er nedlasting via Norge Digitalt i SOSI-format.

Om de dataene som tilbys blir brukt, og hvordan de blir brukt, er spørsmål alle dataeiere bør stille seg. Spesielt gjelder dette dataeiere som bruker fellesskapets penger til å samle inn og formidle data. Kjennskap til bruken av data vil gi viktige bidrag til det videre arbeidet med å definere nye behov, spesifisere osv.

